

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9CdoPr/10/2025
Identifikačné číslo spisu:	1215204888
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1215204888.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. Q. W., narodeného XX. Q. XXXX, P. W., W. Z. XXX/., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Válah, Kišac, s. r. o., Bratislava, Gogol'ova 18, IČO: 36 663 051, proti žalovanej spoločnosti SLOVNAFT, a.s., Bratislava, Vlčie hrdlo 1, IČO: 31 322 832, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a vyplatenie náhrady mzdy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B2-12Cpr/1/2015 (predtým na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 12Cpr/1/2015), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2025 sp. zn. 8CoPr/5/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2025 sp. zn. 8CoPr/5/2024 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 12Cpr/1/2015-683 z 29. marca 2022 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. novembra 2019 č. k. 12Cpr/1/2015-576 zamietol žalobu a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že žalobca u žalovanej pracoval na základe pracovnej zmluvy na dobu neurčitú v pracovnej pozícii „špecialista - analytik pre meranie výkonnosti“ na oddelení Plánovanie a optimalizácia útvaru Riadenie dodávateľského reťazca (ďalej aj „SCM“). Druhom práce podľa pracovnej zmluvy bolo sledovanie a analýza výkonu celého zásobovacieho reťazca, analýza rozdielu medzi priebežnými a skutočnými plneniami. Dňa 2. septembra 2014 bola žalobcovi doručená výpoveď z dôvodu organizačných zmien podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, keďže rozhodnutím generálneho riaditeľa žalovanej č. 9/2014 zo dňa 25. 8. 2014 došlo k zrušeniu dvoch pracovných pozícií k 31. augustu 2014, vrátane pracovnej pozície „špecialista - analytik pre meranie výkonnosti HAY 15“ na útvaru 52100, čo bola pracovná pozícia žalobcu. V rámci tejto organizačnej zmeny došlo zároveň k vytvoreniu troch pracovných pozícií k 1. septembru 2014: dvoch pracovných pozícií „SCM - špecialista HAY 16“ na útvaroch 5200 resp. 52100 a jednej pracovnej pozície „SCM - špecialista HAY 15“ na útvaru 52100.

1.1. Súd prvej inštancie poukázal na výpoveď svedkyne B. Q., ktorá uviedla, že u žalovaného bola vykonaná organizačná zmena tým spôsobom, že boli zrušené niektoré pracovné pozície, čo sa týkalo i žalobcu, a boli vytvorené nové pracovné pozície s inou agendou činnosti. Tieto novovytvorené pracovné pozície sa zamestnávateľovi nepodarilo všetky obsadiť a aj z toho dôvodu bol následne útvar riadenia dodávateľského reťazca zrušený k 31. decembru 2015. Dovtedy prakticky neboli tieto nové pracovné pozície obsadené. Súd zdôraznil, že svedeckými výpoveďami svedkov Q. Z., V. Š. a B. Q. mal preukázané, že žalobca sa stal nadbytočným okrem iného i z dôvodu podstatnej zmeny požiadaviek na úlohy útvaru SCM zo strany skupiny MOL, čo malo v konečnom dôsledku za následok úplné zrušenie útvaru SCM k 31. decembru 2015. Obsahom pracovných náplní zamestnancov H. U. Q., P. B., Q. Q. O., H. Q. V. a R. W., ktorých pracovné pozície vznikli organizačnou zmenou, žalovaná dostatočne preukázala, že na pozíciu žalobcu nebol prijatý iný zamestnanec s rovnakou pracovnou náplňou, akú vykonával žalobca pred organizačnou zmenou.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. januára 2025 sp. zn. 8CoPr/5/2024 (v poradí druhým, po zrušení predchádzajúceho potvrdzujúceho rozsudku dovolacím súdom) rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že po opätovnom vyhodnotení obsahu listín predložených stranami vo vzájomnej súvislosti s obsahom výpovedí svedkov B. Q. a Q. Z. opätovne dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Zdôraznil, že podľa právnych záverov dovolacieho súdu je práve výsledok porovnania konkrétnych pracovných náplní a kvalifikačných požiadaviek v predmetnej veci rozhodujúci pre posúdenie nadbytočnosti žalobcu. Odvolací súd ďalej konštatoval, že inzerovaná pozícia „Performance Monitoring Specialist“, ktorú jedinu žalobca označil ako pracovnú pozíciu zhodnú s jeho zrušenou pozíciou, nebola obsahovo totožná so zrušenou pozíciou žalobcu. V tomto smere bol odvolací súd povinný vychádzať z tvrdení žalobcu a nemal možnosť v širšom rozsahu skúmať, či sa u žalovanej nenachádzala prípadne aj iná pozícia, ktorá by mohla mať zhodné parametre so zrušenou pozíciou žalobcu. Žalovaná totiž ďalšiu potrebu práce žalobcu poprela, žalobca nič ďalšie netvrdil a ani neoznačil žiadnu inú pozíciu, ktorá by bola zhodná s jeho pozíciou pred jej zrušením.

2.1. Podľa odvolacieho súdu bolo najvýznamnejším rozdielom medzi porovnávanými pozíciami zameranie inzerovanej novovytvorenej pozície, na rozdiel od zrušenej pozície žalobcu, na petrochemickú výrobu, ktoré vyústilo do toho, že obdobné čiastkové činnosti, aké vykonával pôvodne aj žalobca, sa mali na novej pozícii vykonávať so špecifickým zameraním na výrobné procesy rafinárskej a petrochemickej výroby, no tiež do toho, že v inzerovanej pozícii boli na zamestnanca kladené rozdielne požiadavky pokiaľ ide o vzdelanie, znalosti i prax, keď bolo vyžadované chemické vzdelanie, kým žalobca má vzdelanie zo strojníckej fakulty STU, a zároveň minimálne päť rokov praxe v petrochemickej výrobe. Svedok Q. Z.I. opísal, že v danom čase dochádzalo k zmene vnútornej organizácie v rámci skupiny MOL. Pred organizačnou zmenou žalobca spĺňal predpoklady pre svoju pozíciu v triede HAY 15, avšak po organizačnej zmene potrebovali upraviť kompetencie aj popisy pracovných činností, pretože na SPP v rámci skupiny MOL prešlo viac kompetencií. Tento svedok tiež uviedol, že si nie je istý, či to bola pozícia HAY 15, ale potvrdil, že okrem angličtiny bola potreba odbornej znalosti petrochemických procesov. Svedkyňa B. Q. uviedla, že po organizačnej zmene sa síce všetky tieto pozície volali SCM špecialista, avšak náplň vždy súvisela s konkrétnou agendou, teda názov bol síce rovnaký, ale náplň bola odlišná. Potvrdila, že základné požiadavky na pozíciu HAY 15 sa nemenili.

2.2. Odvolací súd konštatoval, že na základe výpovedí uvedených svedkov nie je možné jednoznačne ustáliť, či inzerovaná pozícia „Performance Monitoring Specialist“ bola zaradená do triedy HAY 15 alebo HAY 16. Výpovede svedkov v súvislosti s obsahom interného inzerátu žalovanej však nepotvrdzujú ani tvrdenie žalobcu, že išlo o totožnú prácu s rovnakými požiadavkami na schopnosti, skúsenosti a kvalifikáciu. Nemožno považovať za rozhodujúce, v ktorej triede (HAY 15 alebo HAY 16) bola daná pozícia zaradená v štruktúre žalovanej. Na rozdiel od zrušenej pozície žalobcu, ktorá bola podľa pracovnej náplne zameraná na analýzu zásobovacieho reťazca, na inzerovanej pozícii „Performance Monitoring Specialist“ išlo o analýzy zamerané na rafinériu a petrochémiu a práve z tohto dôvodu sa na

výkon danej práce okrem vysokoškolského chemického vzdelania vyžadovali aj skúsenosti v oblasti chemickej technológie, minimálne 5-ročné odborné skúsenosti a znalosť v odbore rafinérie/petrochemickej technológie. Práve v uvedenom podľa odvolacieho súdu spočívajú zásadné rozdiely medzi danými pozíciami, ktoré spôsobujú, že tieto pozície nemožno považovať za obsahovo totožné.

2.3. Napokon pokiaľ žalobca v odvolaní namietal svojvoľný skutkový záver súdu prvej inštancie o tom, že agenda, ktorej sa venoval žalobca, prestala byť vykonávaná, nakoľko ju už skupina MOL nepožadovala, a to z hľadiska absencie opory pre takýto záver vo vykonanom dokazovaní a súčasne z hľadiska jeho významu pre rozhodnutie, keď k tomuto stavu malo dôjsť až k 31. decembru 2015, odvolací súd uviedol, že tieto námietky sú bez právneho významu, keďže pre posúdenie platnosti spornej výpovede z pracovného pomeru z 2. septembra 2014 nemôžu mať význam okolností, ktoré nastali až k 31. decembru 2015. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, avšak žalovanej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznal, keď jej v odvolacom ani dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli ani ich priznať nežiadala.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) z dôvodov podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobe vyhovie. Žalobca mal za to, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces vydaním nepreskúmateľného, nedostatočne odôvodneného, nepresvedčivého a arbitrárneho rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nebol podložený priebehom a výsledkami konania.

3.1. Podľa dovolateľa došlo k extrémnemu rozporu medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami (a na ich podklade prijatými právnymi závermi), čím bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Okrem toho sa odvolací súd neriadil záväzným právnym názorom, vyjadreným v zrušujúcom uznesení dovolacieho súdu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku podľa dovolateľa nevyplýva, akým spôsobom sa odvolací súd vysporiadal so zásadnými rozpormi vo výpovediach svedkov, ktorých vypočul v pôvodnom odvolacom konaní a ani nevykonával, resp. nevyhodnotil potrebné listinné dôkazy.

3.2. Dovolateľ uviedol, že na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa o organizačnej zmene č. 9/2014 bola na pracovisku žalobcu (útvár 52100 Plánovanie a optimalizácia) k 31. augustu 2014 zrušená pracovná pozícia žalobcu - analytik pre meranie výkonnosti v HAY 15, súčasne bola k 1. septembru 2014 na tom istom pracovisku vytvorená pracovná pozícia špecialista v HAY 15. V písomnom rozhodnutí o organizačnej zmene č. 9/2014 nie sú uvedené žiadne ďalšie informácie o zrušenej resp. novo vytvorenej pracovnej pozícii ani o úlohách pracoviska, tiež nie je uvedené, v čom sa novo vytvorená pracovná pozícia HAY 15 a zrušená pracovná pozícia HAY 15 navzájom odlišovali. Preto písomné rozhodnutie zamestnávateľa o zrušení a následnom vytvorení pracovnej pozície v HAY 15 na pracovisku žalobcu nemohlo byť príčinou jeho údajnej nadbytočnosti. Rozsudok odvolacieho súdu je založený na výpovedi jedného svedka, Q. Z.. Výpovede svedkov však nemôžu suplovať požiadavku podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce o potrebe písomného rozhodnutia zamestnávateľa.

3.3. Ďalej dovolateľ pripomenul, že svedok Q. Z. vo výpovedi uviedol, že sa podieľal na vytváraní popisov pracovných činností nových pracovných pozícií. Odvolací súd však od žalovanej nežiadal žiadne listinné dôkazy podporujúce tvrdenia svedka, hoci popisy pracovných činností u žalovanej boli nepochybne vytvárané v písomnej forme. Pokiaľ ide o požiadavky na zaradenie pracovných pozícií do príslušnej triedy HAY, tieto tvoria u žalovanej prílohu kolektívnej zmluvy, preto nie je možné ich svojvoľne meniť. Odvolací súd podľa dovolateľa opätovne rozhodol „od stola“ a vôbec neskúmal, či už zopakovaním dokazovania alebo jeho doplnením, v čom konkrétne bola náplň práce na novovytvorenej pracovnej pozícii odlišná od náplne práce na zrušenej pracovnej pozícii žalobcu a aké konkrétne kvalifikačné požiadavky na obsadenie novovytvorenej pozície žalobca nespĺňal. Na to však bolo potrebné exaktne vyhodnotiť a porovnať pracovné náplne a kvalifikačné požiadavky na oboch pracovných

pozíciách (zrušenej a novovytvorenej), čo odvolací súd opätovne neurobil.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že ho považuje za nedôvodné. Žalobca v zásade opakuje argumentáciu zhodnú s odvolaniami a predchádzajúcim dovolaním, pričom odvolací súd v napadnutom rozhodnutí na všetky jeho námietky vyčerpávajúcim spôsobom reagoval v zhode s predchádzajúcim zrušujúcim uznesením dovolacieho súdu. Odvolací súd v odsekoch 9 a nasledujúcich odôvodnenia rozhodnutia uvádza, ako postupoval po zrušení predchádzajúceho rozhodnutia, ako hodnotil dôkazy a prečo na základe ich vyhodnotenia dospel k rovnakému záveru ako pri svojom predchádzajúcom rozhodnutí. V odseku 11 odôvodnenia rozhodnutia je jasne uvedené, prečo odvolací súd dospel k záveru, že pozícia „Performance Monitoring Specialist“, inzerovaná žalovaným, je jediná, ktorú žalobca označil za zhodnú s jeho zrušenou pracovnou pozíciou, a to z hľadiska kritérií definovaných dovolacím súdom, teda z hľadiska obsahu pracovnej náplne, kvalifikačných a ďalších požiadaviek na jej výkon. Odvolací súd poukázal na rozdiely medzi porovnávanými pozíciami, a to: i) zameranie na petrochemickú výrobu, ii) vzdelanie, znalosti a prax, keď sa požadovalo chemické vzdelanie a minimálne 5 rokov v petrochemickej výrobe. Následne v odseku 12 odôvodnenia odvolací súd uviedol jeden z kľúčových argumentov pre zamietnutie žaloby, na ktorý žalobca v priebehu konania ani v dovolaní nereagoval, a to že žalobca za rovnakú pozíciu, ako bola jeho pozícia podľa pracovnej zmluvy, označil výlučne pozíciu inzerovanú žalovanou v internom ozname; žiadnu inú pozíciu, ktorá by bola zhodná s jeho pozíciou pred jej zrušením neoznačil.

4.1. K žalobcom tvrdeným rozporom vo svedeckých výpovediach svedkov B. Q. a Q. Z. a k ich údajnému preferovaniu zo strany odvolacieho súdu, žalovaná poukázala na to, že odvolací súd v odseku 18 odôvodnenia rozhodnutia jasne tieto rozpory identifikoval a zároveň sa s nimi vysporiadal. Na jednej strane odvolací súd správne konštatoval, že pravdepodobne z objektívnych dôvodov, najmä s ohľadom na časový odstup a opakované vypočutie, svedkovia už nevedeli uviesť podrobnosti k zaradeniu pozície do príslušnej triedy HAY, na strane druhej odvolací súd zreteľne k obsahu výpovedí oboch svedkov uvádza, že tieto výpovede v ich vzájomnej súvislosti s obsahom interného inzerátu na pozíciu „Performance Monitoring Specialist“ nepotvrdzujú ani tvrdenie žalobcu, že išlo o totožnú prácu s rovnakými požiadavkami na schopnosti, skúsenosti a kvalifikáciu.

4.2. K dovolateľom namietanému nesprávnemu procesnému postupu a porušeniu práva na spravodlivý proces žalovaná uviedla, že v prejednávacom prípade nie je možné identifikovať takú otázku nastolenú v priebehu konania žalobcom, ku ktorej by sa odvolací súd v rozhodnutí nevyjadril. Za porušenie práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv navrhovateľa. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, prípadne zamietol.

5. Žalobca doplnil svoje dovolanie ďalším písomným vyjadrením, v ktorom reagoval na vyjadrenie žalovanej k jeho dovolaniu. Toto vyjadrenie žalobcu však bolo podané po zákonnej lehote na podanie dovolania, preto dovolací súd naňho nemohol prihliadať (§ 434 CSP v spojení s § 440 CSP).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a dôvodné, preto bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

7. O mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad

(3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014). Na druhej strane však otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, keď miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, predvídateľnosť rozhodnutia, zachovanie rovnosti strán v konaní, relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, ako aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

12. Právo na spravodlivý proces je o. i. naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

13. Ako dovolací súd konštatoval už v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení v tejto veci (sp. zn. 1Cdo/131/2022), k porušeniu práva na spravodlivý proces môže dôjsť aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú (porov. I. ÚS 243/07).

14. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom (§ 442 CSP) neznamena, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Povinnosťou najvyššieho súdu je v takom prípade pristúpiť k preskúmaniu práva na spravodlivý proces z hľadiska arbitrárnosti vyvodeného skutkového záveru (III. ÚS 104/2022).

15. V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavné procesné zásady

(napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v dovolaní ako prípustný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP (porov. I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

16. Vychádzajúc z vyššie uvedeného bolo potrebné dať za pravdu dovolateľovi v tom, že odvolací súd napriek inštrukcii, danej mu najvyšším súdom v zrušujúcom uznesení sp. zn. 1Cdo/131/2022, opätovne neskúmal, v čom konkrétne bola náplň práce na novovytvorenej pracovnej pozícii odlišná od náplne práce na zrušenej pracovnej pozícii žalobcu. Dovolací súd v uznesení sp. zn. 1Cdo/131/2022 uviedol, že ak zamestnávateľ organizačnou zmenou zrušil pracovnú pozíciu a súčasne vytvoril novú, on (zamestnávateľ) musí preukazovať, že nová pracovná pozícia nie je totožná s predchádzajúcou, zrušenou. Dôvodom predchádzajúceho zrušenia rozsudku odvolacieho súdu bolo práve to, že „odvolací súd neskúmal, v čom konkrétne bola náplň práce na novovytvorenej pracovnej pozícii odlišná od náplne práce na zrušenej pracovnej pozícii žalobcu; na to však bolo potrebné exaktne vyhodnotiť a porovnať pracovné náplne a kvalifikačné požiadavky na oboch pracovných pozíciách (zrušenej a novovytvorenej), čo neurobil ani odvolací súd a ani súd prvej inštancie“.

17. Odvolací súd však ani v novom rozsudku pracovné náplne a kvalifikačné požiadavky na oboch pracovných pozíciách neporovnával. Porovnal len náplň práce žalobcu podľa jeho pracovnej zmluvy s interným inzerátom žalovanej, o ktorom však žalovaná už na súde prvej inštancie sama uviedla, že pozícia, ktorú inzerovala, bola ako novovytvorená pozícia na úrovni HAY 16, nie na úrovni HAY 15 (body 7 a 18 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie z 26. novembra 2019 č. k. 12Cpr/1/2015-576). Odvolací súd napriek tomu v napadnutom rozsudku (bod 18 odôvodnenia) konštatoval, že nebolo možné jednoznačne ustáliť, či inzerovaná pozícia bola zaradená do triedy HAY 15 alebo HAY 16. Je však zrejmé, že práve zaradenie do jednotlivých tried bolo podstatné pre určenie kvalifikačných predpokladov pre jednotlivé pozície, pričom podľa svedkyne B. Q. sa základné požiadavky na pozíciu HAY 15 nemenili, a - ako poukázal v dovolaní žalobca - ani sa nemohli meniť, keďže boli súčasťou kolektívnej zmluvy. Inak povedané, odvolací súd porovnával pozície, o ktorých bolo už od začiatku zrejmé, že nie sú totožné (zrušenú pracovnú pozíciu žalobcu „špecialista - analytik pre meranie výkonnosti“ HAY 15 a inzerovanú pracovnú pozíciu „SCM špecialista“ HAY 16), pričom však ponechal úplne nepovšimnutú pracovnú pozíciu, novovytvorenú tou istou organizačnou zmenou v rovnakej triede HAY 15, v ktorej bol pred podaním výpovede zaradený žalobca.

18. Odvolací súd argumentoval tým, že žalobca označil práve len túto inzerovanú pozíciu ako zhodnú s jeho zrušovanou pracovnou pozíciou. Táto argumentácia je však v rozpore so skutočnými tvrdeniami žalobcu v priebehu súdneho konania. Ako vyplýva z rozsudku súdu prvej inštancie z 26. novembra 2019 č. k. 12Cpr/1/2015-576 (body 3, 12, 14, 18 odôvodnenia), žalobca už v konaní pred súdom prvej inštancie poukazoval na to, že rozhodnutím generálneho riaditeľa žalovanej č. 9/2014 z 25. augusta 2014 došlo okrem iného k zrušeniu jeho pracovnej pozície „špecialista - analytik pre meranie výkonnosti“ HAY 15 na útvare 52100, ale súčasne k vytvoreniu troch nových pracovných pozícií, vrátane pozície „SCM - špecialista“ HAY 15 na útvare 52100, teda na tom istom útvare a v rovnakej triede, ako bol dovtedy zaradený žalobca. V bode 18 odôvodnenia súd prvej inštancie výslovne uviedol, že „ako hlavný dôvod neplatnosti žalobca uviedol údajnú zhodnosť svojej zrušenej pracovnej pozície s novovytvorenou pozíciou špecialista v HAY 15 na útvare 52100“.

19. Je teda zrejmé, že žalobca neoznačil ako jedinú novovytvorenú pozíciu, ktorá je podľa neho zhodná s jeho pôvodnou pracovnou pozíciou, inzerovanú pozíciu, ako tvrdil odvolací súd. Naopak, žalobca už od začiatku argumentoval tým, že dotknutou organizačnou zmenou bola síce jeho pracovná pozícia formálne zrušená, avšak súčasne boli vytvorené viaceré nové pracovné pozície, vrátane pozície v tej istej triede a na tom istom pracovisku. Pri takejto argumentácii žalobcu bolo povinnosťou súdov preskúmať, či predmetná organizačná zmena bola dostatočným základom pre konštatovanie nadbytočnosti žalobcu, teda či sa žalobca naozaj stal nadbytočným v príčinnej súvislosti s predmetnou organizačnou zmenou, avšak nie na základe interného inzerátu, pri ktorom podľa odvolacieho súdu nebolo jasné, ktorú z troch novovytvorených pracovných pozícií vlastne zamestnávateľ inzeroval (HAY 15 alebo HAY 16), ale - v

súlade s inštrukciou najvyššieho súdu - na základe porovnania pracovnej náplne a kvalifikačných predpokladov zrušenej žalobcovej pracovnej pozície a pracovných pozícií vytvorených tou istou organizačnou zmenou, ako na ne poukazoval žalobca už v žalobe.

20. Žalobca teda v dovolaní správne poukázal na to, že skutkový záver odvolacieho súdu, podľa ktorého sa žalobca stal nadbytočným vzhľadom na organizačnú zmenu vykonanú rozhodnutím generálneho riaditeľa žalovanej č. 9/2014 z 25. augusta 2014, bol opätovne založený len na výpovedi svedka Q. Z., ktorý uviedol, že žalobca pred organizačnou zmenou spĺňal predpoklady pre pozíciu HAY 15, avšak po organizačnej zmene potrebovali upraviť kompetencie aj popisy pracovných činností, kým svedkyňa B. Q. potvrdila, že základné požiadavky na pozíciu HAY 15 sa nemenili. Odvolací súd síce (na rozdiel od predchádzajúceho rozsudku) zdôvodnil tento svoj skutkový záver ešte porovnaním pracovnej náplne a kvalifikačných predpokladov, avšak - ako bolo uvedené vyššie - porovnával len jednu z novovytvorených pracovných pozícií, ktorá bola podľa tvrdenia samotnej žalovanej zaradená vo vyššej triede HAY 16 v porovnaní s pôvodnou pozíciou žalobcu, zaradenou v triede HAY 15.

21. Záver odvolacieho súdu o rozdielnosti porovnáwanej novovytvorenej pozície oproti pôvodnej pracovnej pozícii žalobcu bol tak síce v zásade správny, avšak týkal sa len jednej z troch novovytvorených pracovných pozícií. Vo vzťahu k ďalším dvom novovytvoreným pozíciám, najmä k novovytvorenej pozícii v triede HAY 15, v ktorej bol pred výpoveďou zaradený žalobca, odvolací súd žiadne porovnanie nevykonával. Preto bol záver o nadbytočnosti žalobcu predčasný. Treba opätovne pripomenúť, že nadbytočnosť zamestnanca je základnou podmienkou platnosti výpovede podanej z dôvodov podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Súd v konaní o neplatnosť výpovede nemôže preskúmať rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene a ani výber konkrétneho nadbytočného zamestnanca (porov. napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. januára 2009 sp. zn. 3Cdo/33/2008), je však povinný vyhodnotiť, či sa zamestnanec stal nadbytočným v príčinnej súvislosti s predmetnou organizačnou zmenou. Ak by totiž v prípade predmetnej novovytvorenej pozície išlo o pozíciu obsahovo a kvalifikačne totožnú s pozíciou, na akej pracoval žalobca, nestal by sa žalobca v príčinnej súvislosti s organizačnou zmenou nadbytočným a neboli by preto splnené zákonom stanovené predpoklady platnosti výpovede.

22. Individuálne pracovnoprávne spory, medzi ktoré patria aj spory o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, sú v procesnej úprave civilného sporového konania považované za spory s ochranou slabšej strany, v ktorých môže súd vykonať aj také dôkazy, ktoré zamestnanec nenavrhol (a contrario však nie také dôkazy, ktoré nenavrhol zamestnávateľ) a zamestnanec môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení až do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej (§ 319, § 320 CSP). Je potrebné opätovne pripomenúť, že ak zamestnávateľ organizačnou zmenou zrušil pracovnú pozíciu a súčasne vytvoril novú, on musí preukazovať, že nová pracovná pozícia nie je totožná s predchádzajúcou, zrušenou. Prípadné neunesenie dôkazného bremena musí byť na ťarchu zamestnávateľa.

23. Zhrnúc uvedené dovolací súd dospel k záveru, že hodnotenie skutkového stavu odvolacím súdom, ak bez porovnania konkrétnych pracovných náplní a kvalifikačných požiadaviek zrušenej pozície žalobcu a pozícií, novovytvorených tou istou organizačnou zmenou, dospel k záveru, že v konaní bola preukázaná nadbytočnosť žalobcu v dôsledku organizačnej zmeny č. 9/2014, bolo prima facie natoľko chybné, že by k nemu pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov a ich spravodlivého posúdenia nemohol dospieť. V konaní teda došlo k extrémnemu rozporu medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami (a na ich podklade prijatými právnymi závermi), čím bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces a zároveň naplnený dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP.

24. Z tohto dôvodu dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 CSP) s tým, že odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Je potrebné, aby odvolací súd v ďalšom konaní porovnal pracovné náplne zrušenej pracovnej pozície žalobcu a novovytvorených pracovných pozícií, ak boli súdu predložené, najmä

pozície na tom istom pracovisku a v tej istej triede, a aby vyhodnotil vykonané dokazovanie v súlade s vyššie uvedenými zásadami o hodnotení dôkazov a dôkaznom bremene. Následne odvolací súd rozhodnutie riadne odôvodní, pričom sa vysporiada s odvolacou argumentáciou žalobcu (§ 387 ods. 3, § 393 CSP).

25. Po potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom rozhodol súd prvej inštancie uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 12Cpr/1/2015-683 z 29. marca 2022 o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP tak, že žalobcovi trovy konania nepriznáva. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu bolo potrebné zrušiť aj toto nadväzujúce uznesenie súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania, keďže išlo o rozhodnutie závislé od rozhodnutia vo veci samej podľa § 439 písm. a) CSP. Závislým výrokom pritom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia (R 73/2004).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.